

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ – ВЪЛЧЕДРЪМ, ОБЛАСТ МОНТАНА

ПРОГРАМА
ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА
БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ВЪЛЧЕДРЪМ

2019 година

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Въведение

II. Принципи

III. Цели и задачи

1. Обща цел
2. Задачи
3. Срок

IV. Очаквани резултати

V. Оценка на състоянието и динамиката на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Вълчедръм

1. Описание на проблема с безстопанствените кучета
2. Популация на безстопанствените кучета
3. Причини за възникване на проблема
4. Преброяване на безстопанствените кучета на територията на община Вълчедръм

VI. Мерки

1. Мерки за овладяване и контрол на популацията на безстопанствените кучета чрез масова кастрация
2. Мерки за регистрация на домашни кучета
3. Мерки за подпомагане изграждането на регионални приюти за безстопанствени кучета
4. Мерки за контрол върху развъдниците, търговците на кучета, пазарите за животни, зоомагазините и собствениците на кучета, отглеждани като компаньони

VII. Ръководство, координация, контрол и изпълнение на програмата

1. Ръководство
2. Координация
3. Контрол по изпълнението

VIII. Управление и оценка на програмата, докладване и отчетност, уведомяване на обществеността

1. Управление и оценка
2. Докладване и отчетност
3. Уведомяване на обществеността

IX. Очаквани резултати

X. Мониторинг на средата чрез индикатори за изпълнение

XI. Мерки и други дейности

I. Въведение

Настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Вълчедръм е разработена в изпълнение на Закона за защита на животните (ЗЗЖ), Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВМД), Наредба № 41 от 10.12.2008 г. за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни, Наредба № 39 от 1.12.2008 г. за условията за отглеждане на животни компаньони, съобразени с техните физиологически и поведенчески особености и Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България, приета с Решение № 136/14.03.2019 г. на Министерски съвет.

Популацията на безстопанствените кучета се състои от изоставени, изгубени, родени на улицата и домашни кучета, оставени на обществени места без надзор, които водят до рискове за населението, като се създава опасност от пренасяне на заразни и паразитни болести, нападения, ухапвания и предизвикване на пътнотранспортни произшествия, замърсяване на околната среда. Безстопанствените кучета създават дискомфорт, провокиран от шума и предизвикват страх сред гражданите.

Причините за наличието на безстопанствени кучета са от различен характер.

Едни от тях, свързани с обществеността, са липсата на популяризация на проблема с безстопанствените кучета и рисковете, които крие той, недостатъчната информираност на населението относно задълженията им при отглеждането на домашни кучета, ненавършване на отговорното отглеждане на кучетата и тяхната кастрация, слаба активност при осиновяването им от приюти.

Други са свързани с поведението на собствениците на домашни кучета и включват безотговорно придобиване, отглеждане, размножаване и разпространение, безнадзорно извеждане и оставяне без контрол. Основен проблем е притеснението за сигурността на населението, в резултат на което гражданите използват кучета за охрана - на стопански постройки, на жилища, на производствени обекти. В една част от случаите, когато отпадне нуждата от охрана, собствениците изоставят кучетата. В други случаи се касае за не добре преценени възможности за отглеждане на домашни любимци, които се пускат на улицата. В голямата си част тези собственици не изпълняват своите задължения при отглеждане на домашните кучета, като не са ги представяли на регистриран ветеринарен лекар, който упражнява ветеринарномедицинска практика за издаване на паспорт, ваксинация, обезпаразитяване и регистрация чрез поставяне на микрочип и въвеждане на данните в Интегрираната информационна система на Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ). Това е едно от основните задължения на собствениците при отглеждане на домашните кучета, което те не изпълняват.

Друга група причини е свързана с дейността на развъдниците на кучета и се състои в извършване на нерегламентирана продажба и затруднения от различен характер при осъществяването на контрол върху търговията и развъдната дейност с кучета.

Аспект на проблема с безстопанствените кучета е тяхното физиологично състояние, като същите страдат от болести, глад и студ, и биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от граждани. Налице е недостатъчна грижа и нехуманно отношение към тях.

II. Принципи

Принципи, на които се основава програмата, съгласно чл. 40а, ал. 1 от Закона за защита на животните:

1. постигане на здравословна среда за гражданите на Община Вълчедръм и подобряване на хуманното отношение към животните;
2. управление и намаляване на популацията на безстопанствените кучета по ефективен начин чрез кастрация.

III. Цели и задачи

1. Обща цел:

Установяване на дългосрочни и ефективни мерки, които ще доведат до овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Вълчедръм чрез:

- а) прилагане на механизмите за ефективен контрол и намаляване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината, предвидени в българското законодателство;
- б) прилагане на механизмите за ефективен контрол на отглеждането, развъждането и търговията с кучета, предвидени в българското законодателство;
- в) повишаване културата на отглеждане на домашни кучета и насърчаване на тяхната кастрация и регистрация.

2. Задачи:

- а) анализиране и набелязване на мерки за отстраняване на причините, водещи до възникване и увеличаване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината;
- б) идентификация, регистрация и въвеждане на данни за кучетата на територията на общината в Интегрираната информационна система на БАБХ;
- в) регистрация на всички обекти за развъждане на кучета, съгласно изискванията на чл. 137 от ЗВмД;
- г) регистрация и контрол на всички търговци на кучета (обекти и/или юридически и физически лица);
- д) масова кастрация на безстопанствените кучета;
- е) стимулиране на кастрацията на домашни кучета;
- ж) стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета;
- з) повишаване на информираността и отговорността на гражданите при отглеждането на домашни кучета;
- и) засилване на обществения контрол и контрола на държавните органи при работата по овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината.

3. Срок.

Програмата се изпълнява съгласно чл. 40, ал. 3 от ЗЗЖ до приемането на нова програма.

IV. Очаквани резултати

С прилагането на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Вълчедръм ще се постигнат следните резултати:

1. намаляване на броя на безстопанствените кучета и установяване на траен контрол върху тяхната популация на територията на община Вълчедръм;
2. намаляване на рисковете от разпространението на заболявания, пренасяни от безстопанствените кучета;
3. увеличаване на информираността, отговорността и активността на гражданите при отглеждане на домашни кучета.

V. Оценка на състоянието и динамиката на популацията на безстопанствените кучета на територията на община Вълчедръм

Реалната информация за състоянието и динамиката на популацията на безстопанствените кучета ще позволи да се предприемат максимално ефективни мерки и оптимизация на изразходваните ресурси.

За правилна оценка е необходимо да се идентифицират източниците на безстопанствени кучета.

Такива са:

- свободно скитащи домашни кучета (в тази бройка влизат и кучетата от строителни обекти, стопански дворове и т.н.);
- изоставени от стопаните си кучета;
- поколения на домашни кучета, резултат на неконтролирано развъждане;
- поколения на некастрирани безстопанствени кучета.

1. Описание на проблема с безстопанствените кучета.

В последните години проблемът с безстопанствените кучета е тема на разговор, в които вземат участие специалисти, местна власт и природозащитните организации.

Наличието на безстопанствени кучета в едно населено място води до сериозни последици за гражданите:

- необезпаразитените и неимунизирани животни пренасят различни болести някои, от които са смъртоносни (ехинококоза, марсилска треска, лаймска болест, бяс и др.);
- създаване на дискомфорт на населението;
- много хора се страхуват от кучета;
- през нощта шумът създаван от животните смущава гражданите;
- животните са една от причините за замърсяване на градската среда и тази в селата;
- тежкото положение на безстопанствените кучета травмира хората, които обичат животните;
- кучетата страдат от различни болести, глад и студ;
- нападенията и ухапванията от животни водят освен до здравни последици, но и до създаване възможност за възникване на пътнотранспортни произшествия.

2. Популация на безстопанствените кучета.

Една от главните причини за увеличаващата се популация от безстопанствени кучета е липсата на контрол над домашните кучета, по отношение на размножаването. Кучето достига полова зрялост на 6-8 месечна възраст, ражда 3 пъти годишно средно от 5 до 8 кученца. Очевидно е, че само няколко изгонени домашни кучета са в състояние за кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета.

Стопаните на домашни животни не осъзнават напълно, че ако тяхното женско куче има поколение от 8 малки, то отговорността по изхранването, отглеждането и намиране на нов дом и стопанин, е тяхна грижа и това не е лека задача. Така на „входа“ на популацията от безстопанствени кучета стоят изоставените от собствениците си кучета или тяхното нежелано потомство. Популацията се попълва и от изгубени или избягали домашни животни. Всички тези групи формират общата картина на популацията от безстопанствени кучета, която при неефективни мерки се поддържа максимална, според естествените природни закони.

Основните фактори, определящи наличието на бездомни кучета в дадено населено място се свежда най-общо до три условия, които се предлагат в средата: наличието на количество хранителен ресурс, вода и подслон.

Изследователите на проблема установяват, че съществува определен максимален брой животни, живеещи на дадена територия, които се лимитират от налично количество храна, вода и подходящи убежища срещу времевите условия или от други животни - т.нар. „капацитет на задържане“. Отделните индивиди на тази площ може да варират, но размерът на популацията като цяло ще остане относително постоянен тъй като на „входа“ той се регулира от новородените малки кученца и изоставените животни, а на „изхода“ - от напусналите популацията от безстопанствени, поради естествена смърт, намиране на втори дом, настаняване в приюти и евтаназия.

Крайният брой кучета на дадена площ винаги достига до „капацитет на задържане“. Така ако женските кучета раждат малки, но капацитетът на даден терен не се промени, то вероятността тези малки да оцелеят е нищожна поради липса на храна или риска от заболявания. В случай, че едно животно „отпадне“ от дадена площ неговото „място“ веднага се заема от друго, по-младо животно и така се запазва капацитета. Като се отчитат основните фактори, определящи наличието на безстопанствени кучета на дадена територия, като относително по-рискови могат да се посочат районите, в които:

- съществуват хранителни отпадъци, които целенасочено се осигуряват от гражданите;
- съществуват условия за задържане на застояла вода;
- съществуват изоставени и порутени постройки.

Животните се заселват на местата, където има изхвърлени и задържани отпадъци. Именно изхвърлянето на сметта на открито като източник на храна се явява обща характеристика на районите, в които има висока популация от безстопанствени животни. Проблемът се усложнява и от ниската култура при отглеждането на домашните животни.

3. Причини за възникване на проблема.

- увеличаване на броя на домашните кучета и липса на контрол при тяхното размножаване;
- изоставяне и безотговорното отношение от страна на собственици на животни;
- наличие на некастрирани безстопанствени кучета на територията на общината.

4. Преброяване на безстопанствените кучета на територията на община Вълчедръм.

В началото на изпълнението на Програмата и във връзка с динамиката на популацията, се извършва преброяване на безстопанствените кучета на територията на община Вълчедръм.

Преброяването започва с уведомление от Министъра на земеделието, храните и горите до кмета на община със заложен в него срок.

Кметът на община издава заповед за извършване на преброяването. Същото се извършва от представители на общината, организации за защита на животните или от други юридически лица, при спазване на принципа за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 52 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество. В преброяването не могат да се включват участниците в дейностите по Програмата, извършващи кастрация и обработка на кучетата.

Преброяването се извършва веднъж на всеки две години в периода март-юни или септември-ноември. При преброяването се отчита всяко куче, намираще се на обществено място без видимо присъствие на собственик.

Преброяването се извършва по методика като задължително се отчита приблизителната възраст, пол, видимото здравословно състояние и наличието или липсата на видима маркировка за извършена кастрация.

Примерна методика за извършване на преброяването на безстопанствените кучета на територията на Република България е описана подробно в Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България.

VI. Мерки

Програма за овладяване на популацията на безстопанствени кучета на територията на община Вълчедръм включва основни мерки, изпълнението на които се постига чрез прилагане на конкретни дейности.

1. Мерки за овладяване и контрол на популацията на безстопанствените кучета чрез масова кастрация.

Подходът за овладяване популацията на безстопанствените кучета, заложен в Закона за защита на животните, включва тяхното залавяне, кастрация и връщане на неагресивните кучета по местата на залавянето им, чиято цел е да спре цикличния процес по запълване на освободените места. Кастрирането на кучетата и връщането им по местата, от които са заловени, няма да позволи освобождаване на ниши, защото ще са запълнени с животни, които не се възпроизвеждат, т.е. ще се блокира раждаемостта.

Програмата предвижда масова кастрация, което включва кастрация на такъв брой животни, който ще доведе до постигане на ниво не по ниско от 50% кастрирани животни от общата популация на безстопанствените кучета през първите 12 месеца от изпълнението на програмата.

Мерките за овладяване на популацията и ветеринарномедицински манипулации на безстопанствените кучета се осъществява в регистрирани ветеринарномедицински амбулатории на основание чл. 40в от ЗЗЖ.

Община Вълчедръм ежегодно сключва договори за залавяне, транспорт и престой във ветеринарна амбулатория за кастриране, идентификация, ваксинация против бяс и обезпаразитяване срещу вътрешни паразити на кучета. След извършване на манипулациите кучетата се връщат по местата, от които са взети.

Ветеринарномедицинските дейности се извършват от ветеринарни лекари, като се осигурява престой от минимум 24 ч аса за следоперативно възстановяване на кучетата.

Не се допуска връщането на кучетата в дворове на детски ясли и градини, училища, болници и в близост до площадки за игра на деца, съгласно чл. 48 от ЗЗЖ.

За върнатите по места кучета, граждани и организации за защита на животните могат да заявят желание за поемане на грижите за тях. В тези случаи те се задължават да подпишат декларация по чл. 47, ал. 3 от ЗЗЖ и да изпълняват изискванията на чл. 49 и 50 от ЗЗЖ, т. е. да обезпаразитяват на всеки три месеца и да реваксинират срещу бяс върнатите по места кучета, за които поемат грижи и отговорност. Задължават се ежегодно да заверяват паспорта на кучето в общинската администрация за извършените обезпаразитявания и ваксинации, и да вземат мерки за предотвратяване на агресивното поведение на кучетата към хора или животни. При сигнал за агресивно поведение на куче се извършва проверка от Общината с участието на регистрирани/официални ветеринарни лекари. В случай, че сигналът за агресивно поведение на куче е подаден от организации за защита на животните, последните също може да участват в проверката.

При липса на граждани и организации за защита на животните, заявили желание за поемане на грижите за тях, върнатите по места кучета са под контрола и грижите на общината.

2. Мерки за регистрация на домашни кучета.

Административна регистрация на домашните кучета на територията на община Вълчедръм се извършва на основание чл. 174 от Закона за ветеринарно медицинската дейност, уреждащ собствениците на кучета, навършили 6-седмична възраст, ги представят на ветеринарен лекар, който упражнява ветеринарномедицинска практика, за издаване на паспорт по образец, ваксинация и обезпаразитяване. При навършване на 4-месечна възраст или в 7-дневен срок от придобиване на куче над тази възраст собственикът регистрира кучето при ветеринарен лекар.

Собственикът на куче ежегодно се заплаща такса за притежание на куче по Закона за местните данъци и такси и чл. 39 от Наредба № 9 на Общински съвет – Вълчедръм за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на община Вълчедръм.

От такса се освобождават собствениците на:

1. кучета на лица с увреждания;
2. служебни кучета в организациите на бюджетна издръжка;
3. кучета, използвани за опитни цели;
4. кучета, използвани от Българския червен кръст;
5. кастрирани кучета;
6. кучета, които придружават или охраняват селскостопански животни, които се отглеждат в регистриран животновъден обект.

Освобождават се от такса собствениците на кучета с поставен микрочип за първата година от неговото регистриране, съгласно чл. 39 от Закон за защита на животните.

3. Мерки за подпомагане изграждането на регионални приюти за безстопанствени кучета.

Регионален приют е този, който обслужва територията на две или повече съседни общини. Същият осигурява поетапно настаняване за хуманно отглеждане и намиране на постоянен дом на обработени кучета, след обявено доказано блокиране на раждаемостта на територията на цялата страна по смисъла на чл. 55 във връзка с § 1, т. 1 от Допълнителните разпоредби на Закона за защита на животните. Дейностите в регионалните приюти се осъществяват под постоянното наблюдение на НПО, регистрирани по ЗЮЛНЦ с предмет на дейност защита на животни. Регионални приюти се изграждат в области, на чиято територия няма изградени приюти или изградените такива са с недостатъчен капацитет.

Регионални приюти могат да бъдат изградени и/или стопанисвани от:

- две или повече съседни общини, в рамките на сключено споразумение за сътрудничество, съгласно Глава осма от Закона за местното самоуправление и местната администрация;

- юридически лица с нестопанска цел, с предмет на дейност защита на животните;

- съвместно от община и организация с предмет на дейност защита на животните или община и регистрирана ветеринарномедицинска амбулатория.

Изграждането на регионални приюти се подпомага, когато са изпълнени едновременно следните условия:

- на територията на съответните общини няма изградени общински или частни приюти или са с недостатъчен капацитет;

- на територията на всяка община е извършено най-малко едно преброяване на безстопанствените кучета в рамките на последните 3 години;

Регионални приюти могат да бъдат изградени чрез:

- предоставяне на терени и сгради – държавна и общинска собственост;

- предоставяне на целеви трансфери по бюджетите на общините в рамките на средствата по държавния бюджет за годините на одобрената от Министерския съвет средносрочна бюджетна прогноза. За годините извън нея посочените стойности за изпълнение на целите имат прогнозен характер;

- изготвяне и прилагане на национални механизми за финансиране и подкрепа;

- включване на мерки за кандидатстване по европейските фондове;

- включване в проекти, финансирани от ЕК и по международни програми и проекти;

- изработване на типов проект за изграждане на регионален приют.

Регионалните приюти се изграждат в съответствие с изискванията на глава IV, раздел I на Наредба № 41 от 2008 за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансион и приюти за животни и Наредбата по прилагане на Програмата.

4. Мерки за контрол върху развъдниците, търговците на кучета, пазарите за животни, зоомагазините и собствениците на кучета, отглеждани като компаньони.

В Република България има законова забрана за търговия с кучета от нерегистрирани обекти. Въпреки това, на лице е голямо по обем нерегламентирано размножаване, нелегален внос и търговия на кучета. Тази дейност ощетява не само обществото чрез постоянното „захранване“ на популацията от безстопанствени кучета, но и държавата чрез несъбраните данъци. Нерегламентираното развъждане и внос се извършват без надлежния ветеринарномедицински контрол и представляват опасност за здравето на хората и

животните на територията на Република България.

Особено голям проблем през последните години е осъществяването на търговия и подаряване на кучета чрез интернет-сайтовете. Тази дейност все повече се разширява, поради липсата на регистрация, което от своя страна лишава компетентните органи от възможността да осъществяват контрол и да налагат санкции. С това се задълбочава ситуацията с нарастване на броя на безстопанствените кучета. Поради тази причина е необходимо активизиране на обществената намеса и повишаване информираността на гражданите за изпълнение на задълженията и контрола в тази област. За ограничаване на подобен тип дейности би спомогнало своевременното уведомяване на Областните дирекции по безопасност на храните, като лицата, които подаряват или придобиват кучета следва да предоставят данни за новия собственик и за самото куче (име, пол, дата на раждане, паспорт, извършени ваксинации, данни за родителите на кучето).

За справяне с проблема е необходимо познаване на действащото законодателство, както и подзаконовата нормативна база в тази област. Основни актове са Закона за ветеринарномедицинската дейност, Закона за защита на животните, Наредба № 41 от 2008 г. за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансиони и приюти за животни, Наредба № 39 от 2008 г. за условията за отглеждане на животни компаньони, съобразени с техните физиологически и поведенчески особености и други.

Право да осъществяват развъждане и търговия на кучета имат лицата, чиито обекти са регистрирани по чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Търговия с кучета се осъществява само в развъдници и зоомагазини регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Контролът върху развъдниците, зоомагазините и пазарите за животни се извършва съгласно чл. 59, ал. 1 от ЗЗЖ и чл. 7, ал. 1 от ЗВмД.

VII. Ръководство, координация, контрол и изпълнение на програмата

1. Ръководство.

Кметът на община ръководи изпълнението на мерките и дейностите по настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствени кучета на територията на община Вълчедръм.

2. Координация.

Координацията на местно ниво се осъществява чрез взаимодействие между Кмета на община, Областната дирекция по безопасност на храните, областната колегия към Българския ветеринарен съюз и организациите за защита на животните.

3. Контрол по изпълнението.

Контролът по изпълнение на Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и общинските програми и планове по чл. 40 ал. 3 от ЗЗЖ се осъществява от министъра на земеделието, храните и горите чрез Българската агенция по безопасност на храните.

VIII. Управление и оценка на програмата, докладване и отчетност, уведомяване на обществеността

1. Управление и оценка.

Изпълнението на Програмата за овладяване популацията на безстопанствени кучета на територията на община Вълчедръм се управлява от Кмета на община. В годишния бюджет на Община Вълчедръм се залагат средства за изпълнението на Програмата.

Управлението включва наблюдение на изпълнението на заложените цели и задачи в Програмата, организацията и методите на изпълнение. В процеса на наблюдение се допуска участието на организации за защита на животните, физически и юридически лица, като се спазва принципа за партньорство, публичност и прозрачност.

Оценката и наблюдението са важен елемент, който дава възможност да се анализират постигнатите резултати и възможностите за тяхното подобряване, както и предприемане на коригиращи действия.

2. Докладване и отчетност.

Кметът на община, ежегодно до 1 март внася отчет за изпълнението на Програмата до изпълнителния директор на Българската агенция по безопасност на храните, чрез Областна дирекция по безопасност на храните – Монтана. Отчетът включва информация за изпълнението на целите и задачите, очакваните резултати, мерките за финансиране, анализ на постигната ефективност и може да съдържа препоръки за подобряване изпълнението на Националната програма.

Изпълнителният директор на Българската агенция по безопасност на храните ежегодно до 1 април внася отчет за изпълнение на общинските програми до министъра на земеделието, храните и горите.

Министърът на земеделието, храните и горите ежегодно до 30 април внася за приемане от Министерския съвет отчет за изпълнението на Националната програма.

3. Уведомяване на обществеността.

Настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствени кучета на територията на община Вълчедръм след приемане от Общински съвет – Вълчедръм се публикува на официалната страница на Община Вълчедръм в интернет в срок от 14 дни от приемането. При всяко изменение и допълнение, информацията следва да се актуализира.

Отчетите по чл. 40. ал. 4 от Закона за защита на животните се публикуват на интернет страницата на Община Вълчедръм.

Отчетът за изпълнение на общинските програми, изготвен от Българската агенция по безопасност на храните, се публикува на интернет страницата на Агенцията.

Отчетът по чл. 40, ал. 5 от Закона за защита на животните се публикува на интернет страницата на Министерството на земеделието, храните и горите, Министерския съвет и прессъобщение в медиите.

IX. Очаквани резултати

1. Намаляване на броя на безстопанствените кучета и установяване на траен контрол върху тяхната популация на територията на страната;

2. Намаляване на рисковете от разпространението на заболявания, пренасяни от безстопанствените кучета;

3. Увеличаване на информираността, отговорността и активността на гражданите при отглеждане на домашни кучета.

X. Мониторинг на средата чрез индикатори за изпълнение

Мониторингът за изпълнение на Програмата за овладяване популацията на безстопанствени кучета на територията на община Вълчедръм се извършва ежегодно от Кмета на община. Годишният отчет се изготвя, като задължително се отчитат следните индикатори:

1. Брой на безстопанствени кучета:

- заловени;

- маркирани;

- кастрирани;

- ваксинирани;

- обезпаразитени;

- настанени в приюти;

- върнати по места (под надзор на лица, организации за защита на животните или община);

- осиновени;

- евтаназирани;

- умрели.

2. Брой на домашни кучета:

- регистрирани;

- кастрирани.

3. Брой извършени проверки, както и:

- подадени сигнали, молби и жалби;

- констатирани нарушения;

- дадени предписания;

- съставени актове за установяване на административни нарушения и наказателни постановления.

XI. Други мерки и дейности

За активизиране на обществеността във връзка с овладяване популацията на безстопанствени кучета се извършват информационни кампании, организирани от Община Вълчедръм. Същите целят задълбочено запознаване с проблема, с действащата нормативна база и насърчаване на гражданската активност. Само чрез намеса от страна на обществото могат да се постигнат добри резултати. Информираниостта ще спомогне гражданите да регистрират своите домашни кучета, да предпочетат тяхната кастрация, да не извършват нерегламентирана търговия, при подаряване да уведомяват компетентните органи, за да могат да осъществят контрол.

Информационните кампании се извършват чрез разпространение на дигитални,

брошури, видео клипове, публикуване на информация в печатни и електронни медии.

Следва да се засили обществената намеса, като всеки гражданин, който забележи нарушение и неспазване на изискванията да сигнализира своевременно държавните органи, които да осъществят своите правомощия и да предприемат необходимите мерки. Чрез засилване на контрола в тази област, чрез адекватни мерки и налагане на санкции могат да се постигнат задоволителни резултати за справяне с проблема.